

29. maj 2020

92-gruppen

Ansvarlighedskriterier for træbaseret biomasse der forbruges i Danmark

Vesterbrogade 2B, 1620 Kbh. V
Tlf: 21 72 79 57
e-mail: tdc@92grp.dk
Website: www.92grp.dk
Koordinator: Troels Dam
Christensen

Danmark skal inden medio 2021 implementere EUs opdaterede direktiv om vedvarende energi (VEII-direktivet¹). Derfor foregår der i øjeblikket et arbejde med at udvikle nye, lovpligtige kriterier for ansvarligt produceret biomasse. I den forbindelse er en række NGO'er gået sammen om kriterier, som biomasse anvendt i varme- og energiproduktionen skal leve op til.

Danmark producerer og importerer store mængder biomasse til brug i den danske energi- og varmeproduktion. I 2018 udgjorde fast biomasse 64 % af Danmarks forbrug af vedvarende energi og 53% af træbiomassen var importeret². Danmarks høje forbrug og hidtil utilstrækkelige kriterier for, hvilken biomasse der kan bruges til energiformål gør, at man ikke på nogen måde kan kalde dansk biomassebaseret energiproduktion for bæredygtig.

Det skal pointeres, at det er vigtigt at skelne mellem produktion og forbrug af træ. At et træprodukt er produceret ansvarligt gør det ikke nødvendigvis forsvarligt at brænde dette produkt af, og efterlevelsen af skovforvaltningskriterier vil aldrig kunne garantere et bæredygtigt forbrug af biomasse. Et ansvarligt forbrug af biomasse er uløseligt forbundet med den samlede mængde af biomasse der produceres og forbruges globalt, og desuden er der mange typer biomasse, som det ikke er forsvarligt at bruge til energiproduktion. I øjeblikket bruger Danmark omkring 3 gange mere end sin *fair share* af den global biomasseressource per indbygger³. Endelig er det ikke ligegyldigt om biomasse bruges i en pejs, et kraftværk eller til at erstatte fossil energi i den tunge transport. Derfor mener vi heller ikke, at kriterier, der kun forholder sig til produktionen af biomasse og ikke det samlede forbrug, bør omtales som bæredygtighedskriterier, og vi vil her i stedet omtale dem som ansvarlighedskriterier for produktion af træbaseret biomasse. Dette dokument vil altså herfra ikke adressere bæredygtigt forbrug af biomasse, kun produktion.

Ansvarlighedskriterier er ikke et absolut mål, da de ændrer sig i takt med, at bedre information bliver tilgængelig. Implementering af kvantitative kriterier kan være betinget af, at der i en periode har været dokumentationskrav, der kan underbygge en sådan vurdering. Selv de bedste ansvarlighedskriterier vil ikke kunne favne hele udfordringen omkring bæredygtigheden af biomasse – men de er et vigtigt skridt i den rigtige retning.

¹ [Link til VEII](#)

² [Energistatistik 2018](#)

³ Klimarådet 2018 *Biomassens betydning for grøn omstilling*

Biomasse til energifremstilling i varmekærker skal udfases til et minimum snarest muligt. Denne udvikling vil dog ikke gøre ansvarlighetskriterier for træbaseret biomasse overflødige. Træbaserede restprodukter vil i stigende grad skulle bruges til andre formål, og til den tid er det mindst lige så vigtigt at kunne garantere bæredygtigheden af den træbaserede biomasse, vi anvender andre steder i bioøkonomien.

Hermed følger kravene til hvad ansvarlige kriterier for anvendelse af biomasse til energiformål bør indeholde. Det anerkendes, at nogle af disse tiltag vil kræve en indfasningsperiode, især for små værker og leverandører, der ikke var inkluderet i brancheaftalen.

Hvem/hvad bør ansvarlighetskriterierne gælde for:

1. Kriterierne skal gælde for alle værker, der benytter biomasse. Små værker kan eventuelt gå sammen i en fælles afrapportering, dersom de har samme leverandør, eller går sammen i indkøbsfællesskaber.
2. Kriterierne skal også gælde for kommercielle leverandører af træbaseret biomasse til private, da næsten 1/3 (32,4% i 2018) af biomasseforbruget til afbrænding er i private fyringsenheder.
3. Kriterierne skal gælde for al træbaseret biomasse dvs. træpiller, flis og brænde samt det fraskær og savsmuld, som kommer fra savværker, dvs. sekundær råvare.

Hvilket træ kan anvendes til energiformål:

4. Kun biomasse fra lande, der har underskrevet Parisaftalen, og har inkluderet LULUCF (*Land Use, Land Use Change and Forestry - Arealanvendelse*) sektoren i deres NDC (*Nationally Determined Contributions - Nationale Klimamål*) med udsigt til øgning af CO₂-puljen i LULUCF. Dette for at sikre at CO₂-udledningen fra biomasse (som minimum) er talt med, hvor biomassen tages ud af skoven⁴.
5. Kun biomasse der stammer fra restprodukter fra en skovcertificeret tømmerproduktion. Skoven må ikke være dyrket med energi- eller papirproduktion som hovedformål.

Acceptabelt resttræ er:

- a. Et restprodukt fra træ/tømmer/kævlproduktion til byggeri og møbler. Det må altså ikke komme fra rene energi- eller papirplantager.
- b. Træet er kun en acceptabel rest til energi, hvis det ikke kunne have gjort stor klima- og biodiversitetsnytte ved at blive i skoven. Derfor må træ med en

⁴ Lande, der ikke deltager i eller lever op til Parisaftalen, må antages heller ikke at tage deres rapportering af ændringer i deres kulstoflager i skovene tilstrækkeligt alvorligt.

større diameter end 20 cm⁵ ikke fjernes fra skoven for at blive solgt til energiformål⁶.

- c. Dog kan acceptabelt resttræ til energi være (større) træ fra naturpleje-indgreb, hvor træerne fjernes fra arealet af biodiversitetsgrunde, for eksempel rydning på heder eller rydning af invasive arter. Det kan også være træ, som fjernes i medfør af national lovgivning om brandsikkerhed eller skadedyr.

Hvilken ansvarlig skovdrift må træet komme fra:

6. For at sikre at træet er skovcertificeret (FSC eller noget der er lige så godt), skal det overholde den eksisterende offentlige indkøbsvejledning, som allerede gælder al træ, bortset fra træ der anvendes til energiformål. Kravet kan indføres frem til 2025 fra de nuværende knap 20 procent til 100 procent.
7. Der skal være krav om, at der anvendes en retvisende kulstofmodel, der sikrer, at skovens kulstofkredsløb, kulstofpuljer og kulstoflagring såvel over som under jorden bevares og øges til et acceptabelt niveau. Hvis dette (som nu) ikke indgår i tilstrækkelig grad i certificeringsordningen, må det indgå som et specifikt, særskilt krav⁷.
8. Der skal indgå en opgørelse af udledningen fra produktionskæden og herunder en sporing af træet. Denne opgørelse kan eventuelt dækkes af en SBP-certificering eller noget bedre.
9. Biomasse må ikke komme fra intakte skovlandskaber, beskyttede skove/naturområder eller oprindelige skove med høj bevaringsværdi. Dette bør gælde øjeblikkeligt.
10. Biomasse må ikke komme fra plantager, der har erstattet naturlige skove eller anden bevaringsværdig natur efter 1994⁸. Dette bør gælde øjeblikkeligt.

⁵ Når det gælder de mere specialiserede arter af biller, svampe mv gælder det, at de har stor body size og derfor ikke kan leve i dødt ved af små dimensioner. Desuden spiller det en stor rolle at dødt ved, at større dimensioner har længere nedbrydningstid, mere stabile mikroklimatiske forhold og flere forskellige levesteder end småt dødt ved. Arter knyttet til små dimensioner af dødt ved er meget mindre følsomme for skovdrift end arter knyttet til større dimensioner af dødt ved.

⁶ Der kan inden reglernes ikrafttræden laves en analyse af konsekvenserne (økonomi, klima, biodiversitet) ved disse og andre diameter-grænser.

⁷ Der findes endnu ikke en retvisende kulstofmodel for biomassens reelle klimapåvirkning i afbrændingen: Hvilket træ må anvendes, hvor kommer det fra, hvordan er det udtaget, og hvilke ILUC (indirect land use change) og IWUC (indirect wood use change) effekter er i spil. Der er derfor stort behov for at en sådan model udvikles. Jf. bl.a. igangværende studie fra IFRO der adresserer tilbagebetalingstider for forskellige typer af biomasse.

⁸ Samme grænse som i FSC-ordningen.